

Jag yrkar, med anledning af ofvanstående, att Riksdagen måtte besluta ny fatalietid för inlösen af skattefrälseräntor, så långt utsträckt, att Trippska arfvingarne få rundlig tid att underhandla med sina utrikes boende medintressenter, t. ex. ett år eller mera från nya förordningens datum, om så anses nödigt.

Om remiss till vederbörligt utskott anhålles, och skall jag derstädes prestera 2:ne från herr kabinettssekreteraren Lagerheim erhållna bref.

Stockholm den 20 januari 1887.

Lars Börjesson.

N:o 16.

Af herr P. Zimdahl, om skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande ändradt sätt för offentliggörande af allmänna kungörelser och tillkännagifvanden.

Liffigt öfvertygad om olämpligheten af så väl allmänna som enskilda kungörelsens uppläsande i kyrkorna, var jag redan vid sistlidne riksdag betänkt på att väcka motion för åstadkommande af ändring härutinnan; men förekommen af en annan ledamot af Andra Kammaren, nöjde jag mig med att i min ringa mån understödja den af honom väckta motionen i ämnet. Då denna motion emellertid ej vann Riksdagens bifall och då jag

har mig bekant, att samme motionär ej har för afsigt att vid innevarande riksdag förnya sin ifrågavarande motion, dristar jag härmedelst draga ärendet under Riksdagens pröfning.

Åsigtorna om lämpligheten eller olämpligheten af kungörelsernas uppläsande i kyrkorna måste helt och hållet vara beroende på uppfattningen af kyrkans uppgift och ändamål. Vill man uti kyrkan se en lokal, der icke blott församlingens religiösa behof skall tillgodoses, utan äfven ett rum, der rent timliga saker lämpligen kunna förehafvas, så är ju äfven publicerandet af kungörelser derstädes fullt berättigadt.

Betraktar man åter kyrkan såsom varande uteslutande afsedd för församlingens uppbyggelse, då lär det väl ej lida tvifvel, att publicerandet af allehanda kungörelser på ett sådant rum blir, såsom en af vår kyrkas mera framstående män yttrat, att anse som ett »liturgiskt ogräs» och som alltså bör dess förr ju hellre undanrödjas. Att otaliga önskningshärom äfven blifvit af både prester och lekmän såväl offentligt som enskildt uttalade lär det väl ingen, som i någon mån beaktat den senare tidens företeelser på det kyrkliga området, på allvar vilja förneka. Att sådana uttalanden längre skola ske förgäfvades torde säkerligen icke heller vara för enligt med vår kyrkas rätt förstådda intresse; ty i en tid sådan som vår, då så många anfall från skilda håll riktas emot vår statskyrka, synes det vara så mycket mer angeläget att söka undanrödja hvad som kan gifva befogade anledningar till klander, och dit måste, enligt mitt förmenande, uppläsandet af allehanda kungörelser i kyrkan hänföras. Knappast behöfver väl här påpekas, hurusom äfven 1878 års kyrkomöte, med bifall till en af nuvarande statsrådet och chefen för ecklesiastikdepartementet väckt motion, aflät en skrifvelse i ämnet till Kongl. Maj:t i syfte, att uppläsandet af kungörelser i kyrkorna måtte så fort ske kunde upphöra, hvilken framställning 1883 års kyrkomöte fann skäligt förnya, dock utan att det föranledde till någon åtgärd från Kongl. Maj:ts sida. Nu är det onekligen en sanning, att det i allmänhet är lätt att yrka på ändringar uti det bestående, men deremot mer och mindre svårt att erbjuda något fullt antagligt och lämpligt att sätta i stället, en omständighet som äfven synes hafva utgjort hufvudsakliga skälet, hvarför den under sistlidne riksdag uti ifrågavarande hänseende väckta motionen blef, i enlighet med lagutskottets afstyrkande, af Riksdagen afslagen. För min del kan jag dock icke annat än hysa den öfvertygelsen, att, om den grundsatsen erkännes, att det höga ändamålet med kyrkan, såsom varande uteslutande invigd till

bön och gudstjenst, icke kan stå tillsammans med uppläsandet af allehanda kungörelser derstädes, det äfven skall finnas medel för afhjelpande af detta kyrkliga oskick.

Publicerandet af kungörelserna i kyrkan har för öfrigt numera ingalunda den betydelse för allmänheten som det fordom haft, emedan inom en stor del af landet de flesta kungörelser intagas eller omnämnas i de talrika, på olika orter utkommande tidningarne och sålunda äfven komma till allmänhetens kännedom. Det är med anledning dels af detta nu påpekade förhållande och dels därför, att allmogen börjat inse olämpligheten af kungörelsernas uppläsande i kyrkan, som det gifves landsförsamlingar, der icke ens en enda person under årets lopp sitter qvar för att höra en kungörelse uppläsas, och att presterna, sådant oaktadt, skola vara tvingade att från predikstolen hvarje söndag uppläsa en hel mängd allmänna och enskilda kungörelser är rent af en orimlighet, hvars undanrödjande utan tvifvel, så vidt det på Riksdagen ankommer, vore densamma fullt värdigt, och detta så mycket mer som kyrkomötet, som väl icke minst i denna fråga måste tillerkännas auktoritet, gjort förnyade framställningar i enahanda syfte. Att kungörelsernas publicerande, om detta skiljes från kyrkan, måste ega rum annorledes än i tidningarne, är emellertid uppenbart.

Om sättet, hvarpå detta lämpligast kunde ske, hafva tankarne, som man vet, varit något delade. Utan att i detta afseende tilltro mig kunna framlägga ett till alla delar fullt tillfredsställande förslag, har jag tänkt att saken skulle kunna ordnas på ungefärligen följande sätt:

att, hvad kongl. författningar och länskungörelser beträffar, länsmännen eller kommunalnämndsordförandena finge sig ålagdt att hvarje söndag deröfver upprätta en förteckning samt före gudstjenstens början anslå densamma å en i sockenstuga, kommunalrum eller annan i kyrkans närhet befintlig, af församlingen bestämd lokal anbringad tafla; att kungörelser om kyrko- och kommunalstämma samt kyrko- och skolråds- äfvensom kommunalnämnds och fattigvårdsstyrelsesammanträden genom vederbörande ordförandes försorg och med iakttagande af den nu för pålysningar om sagda stämmor och sammanträden i lag stadgade tid, varda på enahanda ställe anslagna; att tillkännagifvanden rörande af myndigheter utfärdade domar, resolutioner och utslag, hvilka angå menighet, varda, allt efter de olika handlingarnes art och beskaffenhet, genom vederbörande ordförandes i kyrko- eller kommunalstämma försorg å här ofvan angifna ställe anslagna tillika med uppgift om, att den, som sådant önskar, kan hos den ena eller andra stäm-

mans ordförande få taga närmare kännedom om handlingens innehåll; att alla enskildes kungörelser och meddelanden finge, genom deras egen försorg, som dem utfärdat, på samma ställe, som för öfriga kungörelsers meddelande blifvit bestämdt, för allmänheten bekantgöras, samt slutligen, att all sådan publikation skulle, såvidt den vore af behörig person styrkt, i lag tillerkännas samma vitsord och giltighet som den, hvilken nu sker medelst uppläsande i kyrkan.

På grund af och med hänsyn till hvad jag sålunda dristat anföra får jag vördsamt föreslå,

att Riksdagen måtte besluta att till Kongl. Maj:t aflåta skrifvelse med anhållan, att Kongl. Maj:t täcktes, med upphäfvande af kongl. resolutionen på allmogens besvär den 9 december 1766 § 10 samt kongl. förordningen den 8 maj 1849, den sistnämnda i hvad den anginge kungörande i kyrkorna så väl af kongl. förordningar, utom bönedagsplakater, som ock af auktoritetens och enskilda personers kungörelser, vidtagna sådana åtgärder, hvarigenom publicerandet i kyrkorna af andra kungörelser och författningar än dem, som stå i samband med det kyrkliga lifvet, kunde helt och hållet upphöra, eller att, i händelse detta med afseende på Kongl. Maj:ts kungörelser mötte hinder, Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huruvida icke antalet af de författningar och kungörelser, hvilkas uppläsande anbefaldes, kunde i väsentlig mån inskränkas.

Om remiss till lagutskottet anhålles.

Stockholm den 24 januari 1887.

P. Zimdahl.
